Ч. 192 Середа 27 серпня (8 вересня) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостивах на провінциї

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(„Руслан“ про конференцию парляментарної комісиї правиці. — Речинець скликаня Ради державної і справа президиї палати послів. — З гостини царскої пари у Варшаві).

Абстиненция німецких лібералів і националів в заповідженій на 26-го серпня с. р. вступній конференциї — пише „Руслан“ — стала певним доказом, що ті німецкі сторонництва пішли під безусловну команду Шенерера і що ціль їх змагань не є скріплене Австриї, але навпаки, що ціль їх змагань лежить поза єї межами політичними, а средством до сеї ціли має бути неустаюча обструкция. Коли тим способом та „остання проба“, яку міністер-президент з порученя Корони робив для переведеня modus vivendi поміж спорячими в Чехах сторонництвами, не повела ся, тоді природним способом мусів наступити рішучий зворот. Кабінет ґр. Баденього не уступив, як сего бажали і сподівали ся обструкцийники, але обдарений новими заявами повного довіря монарха і узброєний монаршим повномочієм звернув свою бачність в противну обструкцийникам сторону, в сторону парляментарної більшости, до котрої досі не признавав ся, позаяк она утворила ся без і мимо єго волі.

Маючи певні познаки, що заповіджена на 26 серпня конференция ческих і німецких мужів довіря не відбуде ся задля абстиненциї лібералів і националів, запросив сеніор парляментарної більшости п. Яворский членів парляментарної комісиї правиці на засіданє дн. 1 вересня с. р. а вчинив се не тілько на кількоразове домаганє сторонництв більшости, а особливо Чехів, але також на виразну просьбу міністра-президента.

Дня 1-го вересня ожкивив ся знов будинок парляменту. На засіданє прибуло 28 членів парляментарної комісиї правиці. („Руслан“ вичисляє тут тих членів; між иншими із славяньского християньско-народного клюбу були: Барвіньский, Булят, Шустершіч, Ферянчіч, Ґреґорец і Спінчіч). Насамперед радили репрезентанти поодиноких клюбів, а відтак відбула ся спільна строго довірочна нарада, по котрій видано слідуючий комунікат:

„Парляментарна комісия правиці відбула нині засіданє. Засіданє відкрив голова екзекутивного комітету заявою, що він не тілько на бажанє більшости членів екзекутивного комітету але також на виразне бажанє міністра-президента скликав збори предсідателів і парляментарної комісиї більшости. П. Яворский додав дальше, що він уповажнений міністром президентом заявити, що правительство від тепер рішило ся глядіти підпори в більшости правиці. По тій заяві принято по довшій розправі одноголосно слідуюче внесенє: „Репрезентанти більшости приймають з вдоволенєм до відомости, що правительство рішило ся, глядіти підпори в сторонництвах більшости, і заявляють готовість, стоячи при засадах виложених в адресовим начерку і зазначуючи з притиском солідарне поступованє ґруп більшости, вибрати субкомітет, котрий з правительством має вести дальші переговори“.

Субкомітет зложений з предсідателя екзекутивного комітету п. Яворского і предсідателів клюбів: Герольда (в заступстві Енгля), ґр. Пальфі, Ді Павлї, Єнджейовича (віцепрезеса Коля), ґр. Фалькенгайна, Шустершіча (котрий у вересни має функциї проводу в клюбі, а на случай єго перешкоди: Барвіньского або Булята) і Поповічі (в заст. Лупула) і референта адресового начерку Дідушицкого, мав по полудни о год. 3-ій нараду з міністром президентом, котра тревала 2 години і довела до повного порозуміня між правительством а субкомітетом. Очивидно предметом нарад була справа скликаня Ради державної (між 20 а 30-им вересня) і способи, якби забезпечити правильне функционованє парляменту. Розуміє ся само про себе, що найважнійшим до того способом буде зміна реґуляміну в дусї постанов принятих в парляментах французскім і анґлійскім.

В четвер 3-го вересня відбуло ся о год. 10-ій друге поновне засіданє парляментарної комісиї більшости, на котрім принято до відомости справоздане субкомітету з переговорів з правительством а при тім переведено ще довшу розправу про політичне положенє.

День 1-го вересня є отже многоважним і рішучим зворотом не тілько міністерства ґр. Баденього в сторону правиці, але взагалі многоважною зворотною хвилею в політичнім розвою Австриї. Подія зближеня і порозуміня між правительством а правицею викликала велике пригноблене поміж обструкцийниками, котрі числили або на уступлене кабінету і прихід нового ліберального міністерства, або на розвязанє парляменту. Рахуба не дописала і з того очивидно великий лемент, що в Австриї мають тепер правити без і против Німців. Тимчасом в дійсности правлїнє буде відбувати ся без і против обструкцийників, запаморочених тевтонством. Наспіла пора, щоби й славяньскі народности дійшли до належного їм права, але передовсім жде правицю вельми трудна і мозольна задача: зломати обструкцию і привернути нормальне функционованє парля-

10)

З записок сибірского туриста.

(З российского — В. Короленка).

(Конець).

Дальше переслуханє стратило для мене всякий інтерес. Я вийшов до сїний.

Там в куті сидів арештований убийник. Коло него стояло кількох селян на варті. Я підійшов до бродяги і сів побіч него. Він подивив ся на мене і відсунув ся на бік.

— Скажіть мені — спитав я єго — ви справді не мали ніякої ворожди, ніякої ненависти до покійного Федора Михайлича?

Бродяга спокійно поглянув на мене. — Що? Яка ворожда? Я ніколи перед тим не бачив єго.

— А длячого-ж ви єго убили? Чейже не для тих пятьдесятьох рублів, що їх у вас найшли?

— Очивидно що нї — сказав задумчиво.— Десять разів більші гроші не вистали нам нераз і на один тиждень — як можна для того убивати чоловіка?

— Однакож чоловіка не убиває ся з простої примхи, аби собі відтак знищити своє власне житє?

Бродяга поглянув на мене з очевидним зачудованєм.

— Кажеш власне житє? А що-ж есть моє житє? Тепер убив я Михайлича, а як би була доля инакше зробила, то він убив би мене!

— Нї, того він був би не зробив.

— Може й твоя правда: і мене не потребував би убивати і сам міг жити.

— Тобі єго жаль?

Бродяга подивив ся на мене і з єго очий блиснув ворожий і недовірчивий погляд.

— Іди собі, чого ти хочеш? — сказав, а відтак опускаючи голову додав: Така вже моя доля!

— Твоя доля?

— А так, від малої дитини виріс я в тюрмі.

— А Бога не боїш ся?

Бродяга усьміхнув ся і похитав головою.

— Вже давно не робив я образунку совісти... А преці троба би! Може мені що від него і належить ся. Чуєш, пане — сказав зміняючи голос — чого ти хочеш. Кажу тобі — така моя доля! Тут сиджу з тобою і розмавляю, спокійно і мирно; але як би я тебе стрітив у лїсї або там в тім вивозї — ну, тоді можеб ми инакше з собою говорили. Так хотіла би наша доля!

Він знов похитав головою.

— Не маєш трохи тютюну, закурити чого? — почав знов в легкім тонї, але той тон видав ся мені вже штучним, неприродним.

Я дав єму циґаро і вийшов з сїний на двір. Понад деревами лїса яснїли вже перші проміні всходячого сонця. Зі скали над вивозом піднимала ся нічна мрака і улїтала ід заходови, дотикаючись верхів ялиць. На траві блищала роса, а в віконци хати видко було жовте полумя воскових сьвічок, що горіли в головах небіжчика.

О вівцях і вівчари.

(Оповіданє з польского — Авг. Вільконьского).

Третий раз відозвав ся живий годинник на поді соломяної стріхи, під котру я схоронив ся вчера перед страшною бурею на ніч, а що до того співу долучило ся і сильне тріпотанє крил, то я догадав ся, що вже незадовго настане бажаний для мене день.

Від перших літ моєї молодости любив я когута більше як всї инші птиці — а був у мого вітця давний товариш збруї, старий кавалерист, що учив нас молодих хлопців їздити верхом. Отже той дїдуган, котрого оповідань слухали ми все з найбільшим зацїкавленєм і увагою, так нам раз представив домашні птиції: „Гуси то білі міщанки, качки то жидівки, індики то на зимно і на слоти мягкі шляхтянки, пави то ті паничі, котрих цїлою прикметою блискуча внїшність!“

— А когути? — спитав я живо.

— Тобі подобають ся когути?

— Дуже мені подобають ся.

Старий вояк підніс мене на своїх руках

менту і до переведеня сеї задачі подало свою руку правительство.

Зачувати, що речинець скликаня Ради державної на нову сесию назначено не на день 21 вересня, але на перші дні жовтня. Після Politik дотеперішні члени президиї Палати послів, Катрайн, Абрагамович і Крамарж не хотять остати ся і дальше на тім становищи, отже при новім скликаню Ради державної прийде мабуть до вибору нової президиї. Говорять, що президентом палати стане пос. Ебенгох.

З гостини царя у Варшаві подають тепер польскі ґазети цікаві, в дечім і характеристичні подрібности. Характеристичним н. пр. було то, що коли цар показував ся на місті, публика витала его окликами: Най жие! — а не практикованим доси звичаем з росийска: „Гурра!“ Цариця оглядала добродійні институциї стоячі під польским покровительством. На великий двірский обід було запрошених 180 осіб а між тими богато з висшого товариства польского. В пятницю були цар і цариця в польскій церкві сьв. Александра, де їх повитало духовеньство. По двірскім обіді в пятницю відбуло ся ґалеве представлене в театрі, на котрім явив ся цар в мундурі уланьскім. Публика повитала тут знову царску пару окликами „Най жие!“ По представленю відбув ся баль у ґр. Йосифа Потоцкого, на котрім явили ся великі князї Володимир Александрович, Павло Александрович і Михайло Николаевич. Рівночасно відбуло ся в однім з готелїв угощене репрезентантів праси і редакторів російских ґазет. Підчас того угощеня Прокофієв, редактор ґазети Journ. de St. Petbrg. дякував за сердечну традицийну гостинність польску.

Новинки.

Львів дня 7-го вересня 1897.

— **Іспити поправчі матуральні** в женьскій семинариї учительскій у Львові відбудуть ся дня 11 с. м. о 8 год. рано.

— **Нові читальнї „Просьвіти“.** Через канцелярию товариства „Просьвіта“ у Львові внесено поданя до ц. к. Намістництва о заснованє читалень із слїдуючих девятнайцять громад: з Миколаєва і Руди повіта бобрецкого; з Бабинець пов. борщівского; з Петликовець пов. бучацкого; з Вишенки і Лозини пов. городецкого; з Чернелиці пов. городенецкого; із Ждинї пов. горлицкого; з Белеєва пов. долиньского; з Залїщик і Лисовець пов. залїщицкого; з Осташовець пов. золочівского; з Ляхович зарічних пов. жидачівского; з Болохова пов. калуского; з Іспаса пов. коломийского; з Волосткова пов. мостиского; з Гайворонки пов. підгаєцкого; з Розлуча пов. турчаньского і з Порохника пов. ярославского.

— **Посьвячене угольного каменя** під будову нової рускої бурси в Перемишли відбуде ся дня 8-го с. м. о год. 10 зрана безпосередно по службі Божій, котра відправить ся того дня на інтенцию бурси о 8 год. рано.

— **Огнї.** В Сокольниках під Львовом згоріла в пятницю в полуднє цїла загорода тамошного селянина Войтїха Голембйовского; згоріли именно дві стодоли, шпихлїр, дві шопи і чотири обороги, все повне збіжа. — В Стрілкові коло Стрия згоріло 4-го с. м. від години 10 рано до 3 по полудни 41 загород з около 200 будинками. Около 450 душ остало ся без даху, поживи, одежи тай взагалї без способу до житя.—В Карові коло Угнова згоріло в суботу звиш 100 загород селяньских; шкоду обчисляють на 50 до 60.000 зр. Огонь повстав з причини парової льокомобілї підчас молоченя збіжа в дворі.

— **Спроневірене.** Урядник львівскої репрезентациї краківского товариства взаїмних обезпечень, Тадей Лещ або Лещиньский надужив довіря і спроневірив на шкоду товариства значнїйшу суму. Дирекция згаданого товариства переводить тепер сконтро в бюрах своеї львівскої репрезентациї, а о скілько доси можна знати, спроневірена сума доходить до 10.000 зр. Несовістний урядник, знаний в містї гуляка — кажуть — утїк з якоюсь дамою до Америки. Справа буде передана судови.

— **Енерґічні Американки.** В Емстовн, в північно-американьскій державі Канзас, дістали ся всї міскі уряди, почавши від бурмістра, женщинам. Маючи власть в руках, ужиткував єї гарний пол на піднесене моральности у поганого пола людского, а именно постановлено знести одним замахом всї доми гри, де їх мужі, братя і сини тратили час, гроші і здоровле. Однак урядники міста не бавили ся в ухвалюванє нових устав, але взяли ся чисто по американьски до річи. Зібравши ся одного вечера в значнім числї і узброївши ся в топори, сокири і т. п. інструмента, напали енерґічні невісти на один льокаль, де мужчини віддавали ся газардовій грі. Мужчини, що були в льокалю, не ставили опору тим новочасним амазонкам і ратували ся втечею, а они цїлковито понищили внутрішне уряджене шулерні і порозбивали бочки, повні горівкою і портером. Товпи народу, що приглядали ся крізь вікна тому нищеню, давали вираз свому задоволеню, але се таки не перешкодило їм упити ся з радости і виробляти авантури, супротив котрих жіночі власти показали ся цїлком безсильними.

Господарство, промисл, торговля, ґиґієна і вихованє.

Добрі ради.

Не беріть ся до нїякої роботи на ослїп, але приступайте до неї з виробленим наперед пляном.

— *Як виробляти плян?* Коли хтось ставить хату, то мусить чей наперед знати, де і з якого материялу має єї ставити; мусить наперед уложити собі, як велика она має бути: як за довга, як за широка і висока; як за грубі мають бути стїни, кілько в нїй має бути комнат, кілько вікон і дверий та чим має бути крита і як має виглядати. Се єсть головною основою пляну будови. Дальше мусить він обчислити собі, кілько якого материялу буде єму потреба до будови: кілько дерева, цегли і каміня, кілько вапна і піску та глини, кілько всїлякого зелїза і скла до вікон. Се обчисляє він ще подрібнїйше, н. пр. сам деревляний материял: кілько і як довгих та грубих треба єму підвалин, кілько стовпів, платв і бальків, кілько кроков і гонтів або сніпків до критя. Коли дім має бути мурований, то він обчисляє, як глубокі мають бути фундаменти і кілько вийде на них каміня, кілько тисячок цегли на стїни і вапна та піску на само муроване, а кілько опісля на тинкованє; кілько і яких треба буде оковів, цьвяхів, завіс і замків та клямок. Обчисливши так докладно весь потрібний материял, робить він обрахунок на гроші або кошторис: обчисляє кождий материял окре-

---

і з сльозою в оцї сердечно поцїлував та поглянувши на небо вимовив з любостию: „Буде з него вояк“. І я був цїлою душею вояком, єсьм і буду вояком...

В сусїдній коморі забечало теля, відозвала ся корова в недалекій оборі.

На подвірю забрехав „Босий“, господар хати піднїс ся з постели, заглянув до віконця, а відтак зашептав до своеї жінки:

— Вже не видко звізди; — Марисю вставай! Пан велїв себе скоро обудити, треба розпалити огонь і видоїти корову, аби єму дати грітого молока на снїданє.

— Спасибі вам, господарю, але ви певне маєте лиш одну корову; щож би на то сказало теля, колиб я єму вменшив снїданя? Люблю молоко, але нинї з вічливости для теляти напємо ся горівки.

— Пан не сплять, то певне той крикун під стріхою пробудив пана.

— Я рад як мене когут збудить зі сну.

— Торік мав я когута, що було его чути на милю; краснїйшого здаєть ся не видів я в моїм житю.

— І щож з ним стало ся?

— Напер ся коваль з Глинянки і дав менї за него сокиру; а я як раз не мав сокири, бо послїдну забрав менї Яцко, наш пияк побережник.

— То ви певне їздили до лїса в забороненім дни.

— А вжеж в забороненім, бо як був вируб то я ходив з економским волосем до вівчаря по якісь там лїки на ломанє в правім плечи, так що й рукою не міг рушити.

— Колиж ви ходили за економским інтересом, то треба було сказати економови, що з его вини забрали вам сокиру.

— Та я був у пана економа, але нїчого не вдіяв; сказав менї, що я міг заждати до пятницї, як був другий вируб; легко то при горячій печи казати: чекай до пятницї; — на дворі був тріскучий мороз, в хатї жінка слаба, перемерзлї дїти, та й чоловік хотів мати при роботї теплу страву.

— То кривду вам зробили; але до якого ви вівчаря ходили з економским волосем?

— Звідси не буде як зо три милї. Пан не чули о нашім вівчари?

— Нї, не чув.

— Прошу ласкавого пана, атже там людий у него як мурашок.

— А він помагає?

— Не знаю, як кому, але нашому економови то цїлком не поміг; а й війт їздив з своєю донечкою і хоч їй казав, що буде за двайцять днїв здорова, то як була калїкою так і доси є. Але мусить він там і комусь помагати, бож инакше не їздили би до него пани.

— Якіж то пани їздять до того вівчаря?

— А пани! Каритами, бричками; дїдичі, посесори, а навіть і сьвященики; і з Варшави приїздить дуже богато старшини, геть всї їдуть.

— Як то — умисне до того вівчаря?

— А вжеж що умисне.

— Кажете, що звідси три милї?

— Тай нема більше. До Кальонки маємо одну милю, а з Кальонки мурованим гостинцем малі дві милї.

В часї тої розмови розпалила Марися огонь. Одягаючись, постановив я відвідати такого славного вівчаря. Коли я вийшов до мого візника Андруся, вже були конї обчищені і він саме смарував другу вісь при возї.

Був то пречудний поранок при кінци місяця липня. Блїда зоря уступала чим раз більше перед рожевими післанцями, що з кождою хвилею набирали більше золотої краски. Боже сьвітло дня відкрило звід неба і овід цїлої землї. — На тїснім подвірю убогої загороди плуг і знаряди рільничі будили гадку до честної працї. З усїх сторін доносив ся веселий голос житя; — спів птиць, розмови людий, рик худоби, іржанє коний мішали ся і зливали сь разом та творили той сїльский гамір, що так любо промовляє до чистої душі чоловіка. Хвильку сїльскої задуми перервав крикун зпід стріхи, що ступаючи поважно з ноги на ногу, наближав ся до стайнї; отже я мав нагоду пізнати голосного лицаря і приглянути ся его лискучому пірю, его бундючній стати, его червоному гребеневи, що то так грізно порушав ся над головою все до борби охочого молодця.

Догадуючи ся, що пан вояк ще натще серця, видобув я з оброку кілька жмень вівса і кинув перед вояцке горло лицаря. Побачивши чисте зерно, крикнув кавалер; прискочили чубаті кури і пестрі курята, приколисали ся з хлївця поважні гуси, з'явили ся лакомі качки і цїлий рід пернатий, на котрий споглядала Марися радістними очима, споживав спільне снїданє.

Тимчасом теля впущене господинею до обори примушувало здоровими яснами мамуню до припущеня молока; Ясько на сивим конн повернув з нічного пасовиска; безроги глядали в лихім плотї з хоросту якого переходу, аби можна дістати ся до найблизшого огорода, а й три чорні овечки стояли при воротах подвіря, домагаючи ся голосно, аби їх на траву пущено.

Той живописний образ доповнив ся малим ясним хлопчиком, що босо, в білій сорочинї, стояв на порозї хати і то витав ся з Босим, сторожем загороди, то поглядав на сорокатого бузька, що стоячи на червоній нозї, приглядав ся в вершка старого дуба, як его дїти ходили на недалекім лузї за жабами.

Мої думки о щасливім житю нашого сїльского народу внищив хрипкий голос економа, що кричав, аби в трійку виходили на панщину. А що Андрусь заложив вже конї до воза, то я подякував гостинному господареви за нічліг, попращав ся в Марисею, Яськом і малим Мацьком і поїхав вказаною дорогою до вівчаря лїкаря. Я вправдї не наміряв перед тим їхати до него, але оповіданє господаря, що до вівча-

мо і видить, кілько буде коштувати его сам матер።ял. До того числить ще роботу н. пр.: земну роботу або копане ровів на фундаменти, звожене материялу, роботу мулярску, сокерничу, столярску і слюсарску, побиване або пошиване даху, роботу помічників і т. д. Аж коли то все зробить, буде мати вже вповні готовий плян і тогди може сьміло приступати до роботи, до будови хати. — Оттаким способом треба робити собі плян до всякої иншої роботи. Сам один чоловік, очевидно, не зробить всего, але все-таки може він на неодній роботі розуміти ся; а коли не розуміє ся, то повинен старати ся, научитись на стілько, щоби бодай розумів ся. Але есть богато таких робіт, що на них не лиш треба розуміти ся але й самому уміти робити. Коли н. пр. хто хоче стати господарем, або знає, що ним буде, повинен насамперед виучити ся господарства. Господарство має то до себе, що при нім вічно треба учити ся і длятого не буде з того ніколи добрий господар, хто не учить ся. Учений господар мусить що року укладати собі плян своєї роботи. Скоро скінчить ся жниво, тогди й приходить пора для господаря уложити собі плян своєї роботи на цілий рік. Отже що має він робити? Передовсїм мусить почислити ся з своїми силами господарскими, щоби знав, з чим має і може брати ся до нової роботи. В чім же ті его сили господарскі? В тім, що він має, що знає і чого доробив ся в минувшім році. То, що він має, есть его дїйстним маєтком, чистим, коли він нікому нічого не винен. Коли почислить ся з добутком з минувшого року, побачить, чи мав зиск, чи страту. Коли побачить, що була страта, мусить добре розслїдити, в чім она була і з якої причини, а тогди в своїм плянї на слїдуючій рік ставить собі за задачу старати ся, щоби знов тої страти не було; на то придумує собі способи і зараз зачинає їх по можности переводити. Він укладає собі що і кілько чого та де має сїяти, як має землю під засїв обробити, якого і звідки придбати собі насїня. Дальше мусить він добре роздивити ся в кождій галузи господарства і для кождої такий плян собі уложити, щоби она ему по можности принесла нарік як найбільші зиски. Уложити добрий плян для господарства, то не така легка річ, як кому здає ся; длятого у нас майже нїхто не робить і для того наші господарі, навіть на великих ґрунтах лихо господарять. До розумної господарки треба передовсїм науки, а тої у нас „дасть-Біг". — В подібний спосіб робить собі плян і купець. Він насамперед учить ся, заким возьме ся до свого фаху. Маючи відповідний капітал він укладає собі плян своєї роботи так, щоби мав з неї як найбільший хосен. Хто хоче розумно виховувати свої дїти мусить також уложити собі наперед ясний плян їх виховання, а тогди надасть їм якийсь напрям в їх житю.— Лиш люди на службі найменше потребують укладати пляни, бо за них укладають другі, особливо тогди, коли служба есть публична. Але люди в приватній службі повинні так само укладати собі пляни як і всї другі. Цїлию їх плянів повинно бути передовсїм стати ся независимим а найблизшим і головним їх пляном повинно бути: насамперед зі своєї служби заощадити якийсь гріш а відтак приучити ся до чогось такого, з чого би опісля при помочи заощадженого капіталу можнаби придбати собі спосіб до житя.

— Коли молотити збіже? З досьвіду знає ся, що навіть зовсїм сухо звезене збіже загріває ся в снопах, пріє, а вогке в стиртах і стогах загріває ся так, що може навіть зовсїм зчорнїти і зігнити. Коли збіже загріє ся, то виходить з него пара, зерно і солома у верхній верстві стають вогкі, а в другій і третій під сподом навіть мокрі. Коли збіже дуже загріє ся, то зерно пожовкне, або аж зчорнїє а тогди тратить навіть силу кільченя. З того виходить насамперед правило, щоби збіже звозити лиш сухим, або пересушити, заким его зложить ся. Досьвід учить також, що чим тїснїйше звязані снопи і чим тїснїйше они зложені, тим лїпше збіже держить ся; противно же, коли снопи слабо звязані і рідше зложені, то пара тогди не розходить ся в збіжу рівномірно, лиш місцями більше остуджує ся, осїдає на збіжу яко вода і дає причину до того, що збіже плїснїє. З того всего виходить дальше, що збіже найлїпше молотити, заким загріє ся, або, коли оно не дуже гріє ся, зачекати, аж вже перестане грїти ся. В тім часї коли оно загріте не треба молотити, бо оно тогди зле молотить ся. Перед грітєм добре длятого молотити, що збіже в зернї не загріє ся. Правда, що і вимочене зерно на купі може загріти ся, але можна его легко розсунути і перевіяти та не допустити, щоби зіпсувало ся.

— Коли лїпше копати: з осени, чи з весни? — З осени лїпше длятого, що раз має ся більше часу до того, що сьвіжо з весни скопана земля в городї, буває за вохка і нераз треба для того з копанем чекати, та не дає ся землї довго провітритись. Противно, скопана з осени земля не есть на весну дуже вогка і мала час добре провітрити ся. Крім того всякі буряни і шкідливі зьвірята через скопане в осени вийдуть на верх а морози їх знищать; всїлякі ростини тогди лекше і борше зігниють і дадуть землї поживу. Однакож в осени треба копати глубоко, на цїлий рискаль, а груду з з рискаля складати коло груди і не розбивати. Через розбите груд і загладжене земля би лиш забила ся і не було би приступу до неї анї для воздуха анї вохкости і студени. Також лїпше з осени прикопати і гній, як з весни, бо він через зиму лїпше в земли зігниє, а при другім копаню, з весни, лїпше в нїй розложить ся. Гній прикопаний з весни може часто — особливо кіньский — навіть пошкодити.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 7 вересня. Зачувати, що король і королева румуньска прийдуть дня 27 с. м. до Будапешту в гостину до нашого Монарха.

Хеб 7 вересня. Арештовано тут редактора німецкої ґазети Egerer Nachrichten, Гофера, великого приклонника Шенерера і его прусофільскої аґітациї.

Канеа 7 вересня. Адмірали постановили предложити своїм правительствам знесене бльокади Крети з огляду на то, що Кретийцї приймають ся автономії під услівєм, щоби войско турецке уступило ся з острова.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	10·50	4·40	8·55	6·45	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	10·05	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	10·27	11·27	—
Черновець	6·10	2·40	—	10·30	—	6·45	10·45
Ярослава	—	—	—	4·40	—	—	—
Велзця	—	—	—	9·25	7·05	—	—
Тернополя	—	—	—	7·47	—	—	—
Гребенова 1)	—	—	—	—	9·20	—	—
Стрия, Сколього і Лавочного	—	—	—	5·20	—	3·05[2]	7·30
Зимної Води 3)	—	—	—	—	3·40	—	—
Брухович 4)	—	—	—	—	2·31	—	—
Брухович 5)	—	—	—	—	3·27	—	—
Янова	—	—	—	9·40	—	8·50[8]	7·48[9]
Янова	—	—	—	—	1·04[6]	3·15[7]	—

1) Від 10 липня до 31 серпня. 2) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. 3) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. 4) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. 5) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. 6) Від 15 червня до 31 серпня лише в неділї і сьвята. 7) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. 8) Від 1 мая до 30 вересня вкл. 9) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він рiзнить ся о 36 мінут від **львівского**: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

ря тяжко дотиснути ся перед панами і що там сходить ся людий як мурашок, заохотили мене до тої подорожи.

Вже в Кальонцї стрітив я кілька варшавских повозів, повних недужих, трохи дальше їде бричкою якийсь шляхтич.

— Чи ви добродію до вівчаря?

— До вівчаря, пане добродію.

Вїзджу в лїс, котить ся повіз, а повно в нїм женщин і дїтий. — Питаю слугу, що сидів ззаду на куфрі і обтирав очи з пороху:

— Ідете до вівчаря?

— До вівчаря.

Глубше в лїсї ідуть післанцї з фляшинами; — минає мене почта з офіцирoм, що мав подушочками обвязане лице; — і знов бричка з двома панями і знов візок з якимсь вимарнїлим паничем, не можна було сумнївати ся, що й він спішить до вівчаря. Я почав нетерпеливити ся, чи скоро побачу того славного доктора, але вкінци лїс почав проріджувати ся і вскорі показало ся окрите доспіваючим збіжем поле, а зараз при лїсї видко мурований заїздний дім а довкруги него карити, повози, брики, брички, вози, візки і візочки, а народу всякого стану, пола і віку — не збрехав мій господар, коли говорив, що як мурашок.

О уміщеню моїх коний під дахом не було анї гадки.

— Андрусю, ось тут маєш на стравунок, дай коням сїна на мураві, а пильнуй ся, щоби хто не позичив чого від нас.

— Не бійте ся, прошу пана, вже я тут дам позір.

В той спосіб впевнений Андрусем, що нема потреби бояти ся о безпечність моїх річий, вискочив я з воза і перетискаючись поміж всїлякий нарід пустив ся до гостинницї.

В обширній і порядній шинковій комнатї хороша, руда господиня на чолї трех звинних дївчат була занята при комині наливанем кави і чаю; — замащена і обмарана кухарка товкла валком волове мясо на печеню; — заслонений хлопець обскубував при печи пірє з курят, господар же сам стояв за столом і продавав горівку, впевняючи питаючих о вівчаря, що пан вівчар невдовзї приїде.

— То він тут не мешкає?

— Мешкає пів милї звідси, в лїсї, але его лише що не видно.

— Прошу пана — відозвала ся побіч стояча сїльска женщина — ми вже тут два дни чекаємо.

— Як, два дни чекаєте? То не годить ся, аби він велїв недужим людям ждати аа себе по два дни і виставляв їх на страту часу і гроший.

Оглянув ся на мене господар, зьмірив мене уважно і спитав вічливо, чи не схочу відпочати в бічній комнатї. Я прийняв запросини і зажадав склянку кави; — господар крикнув: „Жінко, кави для пана, але зараз!" — і подав менї крісло та заявив, що пан доктор незадовго приїде.

— Чи той ваш доктор справдї доктор, чи лиш дурисьвіт?

— Кажуть люди, що помагає.

— Ви з ним на спілку ведете той заїздний дім?

— А нї! Він займає ся лиш самим лїченем.

— А чомуж позваляє, аби хорі по два дни на него чекали?

— Їздив до Сїдлець і аж вчера рано вернув.

— Таж мешкає лиш пів милї звідси, а коли знає, кілько людий жде на него, міг прецї від вчера рана приїхати.

— Він має часом такі примхи; але его що лиш не видко; я вже два рази посилав нинї по него.

(Дальше буде.)

За редакцію відповідає: Адам Креховецкий

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.